

1. Kim Boje:

Tiden er gunstig¹ for et opgør med vores ‘tungnemme drukkenskab’²

Teksten er en artikel fra Politiken den 26. oktober 2020. Kim Boje er pensioneret gymnasielærer.

1 »Med tungnem drukkenskab får vi kun skam hos andre folkeslag i øst og vest; de kalder os for svinske drukkenbolte og trækker vores navn i sølet«³. Disse ord lagde William Shakespeare i munden på Hamlet, prinsen af Danmark, i 1609.

5 Scenen gentager sig⁴ fire hundrede år senere. F.eks. undrer udenlandske gymnasielærere i både øst og vest og nord og syd sig såre⁵ over, at der afholdes fester på de danske gymnasier, og bliver direkte chokerede og forargede⁶, når de får at vide, at øl er tilladt til festerne, selv for mindreårige.

Den spirituøse kulturarv⁷ holdes højt i hævd⁸ i det danske land, ikke mindst i den danske gymnasieskole, hvor eleverne med rektorernes velsignelse lærer, at det festligste lag⁹ fås i en brandert.

Forklaringen på denne kultur skal bl.a. findes i, at de danske gymnasier er selvejende¹⁰; gymnasieskolen er en forretning, der skal have kunder i butikken. Og der er mange kunder i butikken, ikke mindst på grund af de populære gymnasiefester.

15 Meget tyder på, at gymnasiefesterne i høj grad er med til at lægge fundamentet for de unges europarekordstore alkoholforbrug.

Alkohol & Samfund skrev 11.8.2016, at »festkulturen i gymnasiet er blevet til en drukkultur« og forsøgte 20 forgæves¹¹ at få restaurationslovens forbud¹² mod udskænkning¹³ af alkohol til unge under 18 år til at gælde

---

1 gunstig: *god*

2 tungnemme drukkenskab: *åndssvage overforbrug af alkohol*

3 »Med tungnem drukkenskab får vi kun skam hos andre folkeslag i øst og vest; de kalder os for svinske drukkenbolte og trækker vores navn i sølet«. Disse ord lagde William Shakespeare i munden på Hamlet, prinsen af Danmark, i 1609: *Citatet er fra teaterstykket Hamlet, der handler om Hamlet, som er prins af Danmark. Stykket er skrevet af den engelske forfatter William Shakespeare. Hamlet siger i citatet, at man i Danmark drikker for meget, og det gør, at andre lande ser ned på danskerne og synes, at de er tåbelige.*

4 Scenen gentager sig: *det samme sker*

5 undrer sig såre: *synes, noget er meget mærkeligt*

6 forargede: *synes, det er for dårligt*

7 Den spirituøse kulturarv: *Traditionen med at drikke*

8 holdes højt i hævd: *bliver dyrket*

9 det festligste lag: *den bedste fest*

10 selvejende: *ikke ejes af staten eller kommunerne*

11 forgæves: *uden held*

12 restaurationslovens forbud: *forbud, der findes i en lov, som alle danske restauranter, cafeer og barer skal overholde*

13 udskænkning: *at servere eller sælge*

gymnasierne. Undervisningsministeriets jurister har nemlig sanktioneret¹⁴ udskænkning af spiritus, så længe festerne er forbeholdt gymnasiets egne elever¹⁵, da det så er at betragte som en privat fest, selv med over 1.000 deltagere.

- 25 Dorthe Enger, tidl. rektor på Niels Steensens Gymnasium, formåede¹⁶ heller ikke at få ændret rektorerens festlige holdning. I et indlæg i Politiken 28. september 2016 leverede Enger ellers gode argumenter for at få gymnasiefesterne stoppet, da »en meget ubehagelig alkoholrelateret begivenhed i forbindelse med en fest på skolen« fik hende til at se »det groteske¹⁷ i, at en uddannelsesinstitution leverer rammerne for [festerne] og dermed også legitimerer en adfærd¹⁸, som kan få konsekvenser for unge menneskers straffeattest og i værste fald for deres liv og helbred«.

Det er altså ikke let at få bugt med¹⁹ »tungnem drukkenskab« hos danskerne, men måske kan coronaepidemien blive en såkaldt game changer²⁰ for de unge.

- 35 Professor Jakob Kjellberg skrev således i et debatindlæg på Kommunal Sundhed 13.8. under overskriften 'Covid-19 kan hjælpe danske unge af med europarekord i druk':

»Når intet er, som det plejer, føles restriktioner mindre indgribende²¹ end ellers. Covid-19 kan have skabt gunstige forhold for Sundhedsstyrelsens satsning på at få unge til at drikke mindre alkohol«.

40

Kjellberg nævnte blandt andet, at »traditionelle rusture²² med øl og sprut i Sunny Beach-mængder²³ [er] på grund af coronaepidemien mange steder udskiftet med alkoholfrie rusture bl.a. på Aarhus Universitet«.

Endelig er der krænkelsesdebatten, som måske også kan være med til at ændre vores drikkekultur.

Eksempler på seksuel chikane på arbejdspladser og ungdomsuddannelser ledsages således ofte med

- 45 fortællinger om de 'festlige lag', hvor berusede, ublu²⁴ mænd glemmer god opførsel og krænker kvinder. Derfor er det måske nu, under covid-19-pandemien, hvor betingelserne for 'festlige lag' har trange kår²⁵, at vi i ædru og klarsynet tilstand skal revidere²⁶ vores drukkultur, så danernes navn²⁷ ikke skal fortsætte med at blive sølet til af folkeslag i øst og vest.

---

14 sanktioneret: *givet tilladelse til*

15 forbeholdt gymnasiets egne elever: *kun for gymnasiets egne elever*

16 formåede: *fik*

17 groteske: *upassende*

18 legitimerer en adfærd: *tillader en opførsel*

19 at få bugt med: *slippe af med*

20 game changer: *noget, der kan ændre f.eks. opførsel eller adfærd*

21 mindre indgribende: *ikke så voldsomme*

22 rusture: *socialt ture med overnatning i starten af en universitetsuddannelse*

23 øl og sprut i Sunny Beach-mængder: *øl og sprut i meget store mængder*

24 ublu: *uhøflige*

25 trange kår: *dårlige muligheder*

26 revidere: *lave om på*

27 danernes navn: *danskerne*

I Shakespeares tragedie spørger Marcellus i 1. akt²⁸ Hamlet om, hvorvidt »fest og drikkelag« er skik og brug²⁹ 50 i Danmark, hvortil Hamlet svarer: »Det er det, men skønt jeg er født i landet og kender den fra barnsben³⁰, mener jeg, at denne skik bør brydes, ikke lydes³¹«. Profetiske, vise ord³².

Hvis skikken fortsat lydes og ikke brydes³³, vil vi nok se flere, der som journalisten på Fox News og Marcellus i 'Hamlet' konkluderer: »Der er råddenskab³⁴ i Danmarks rige«.

---

28 akt: *del af et teaterstykke*

29 skik og brug: *noget, man normalt gør*

30 barnsben: *siden man var barn*

31 brydes og ikke lydes: *stoppe med at gøre noget*

32 Profetiske, vise ord: *kloge ord*

33 lydes og ikke brydes: *når man bliver ved med at gøre noget i stedet for at stoppe*

34 råddenskab: *når noget ikke er, som det bør være*